

ZAKŁADY SECK'A DREZNO

BUDOWA MŁYNÓW i PRZEMYSŁOWA Sp. Akc.
„MIAG”

Budowa i przebudowa młynów, eiewatorów i splchrzów.
Mechaniczne i pneumatyczne transportery.
Urządzenia do bielienia mąki sposobami elektrycznym
lub chemicznym.

Najnowsze Instalacje do wyrobu kaszy.
Urządzenia piekarń mechanicznych.

W pierwszorzędnym młynach całej Rzeczypospolitej
pracują maszyny SECK'A idealnej konstrukcji i wy-
konania.

Przyjazd inżyniera specjalisty
do kontroli młyna oraz wy-
konanie projektów bezpłatnie

Prosimy żądać kosztorysów
i prospektów

WYŁĄCZNE PRZEDSTAWICIELSTWO

Inż. MICHAŁ GRABSKI

BIURO TECHN.-HANDLOWE

Inż. ALFONS KASTENMÜLLER

WARSZAWA, ul. POZNAŃSKA 23. TELEFON 148-98.

Zakłady Budowy Młynów i Fabryka Maszyn

Amme-Luther-Zakłady w Brunświku

Oddział: Amme, Giesecke i Konegen w Brunświku
 „ Luther w Brunświku

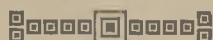
Jeneralne przedstawicielstwo na Polskę:

INZYNIER W. NIEMANN

WARSZAWA, UL. CHŁODNA 26 m. 6. TELEFON 283-20

ADRES TELEGRAFICZNY: Muehlenbau — Warszawa.

Budowa i przebudowa młynów wszelkich typów. Budowa spichrzów, silosów zbożowych, suszarni, transporterów tak mechanicznych, jak pneumatycznych. Turbiny wodne dla wszystkich spadów i wydajności. Urządzenia olejarni.

Wszelkie maszyny młyńskie światowej marki „Miag“

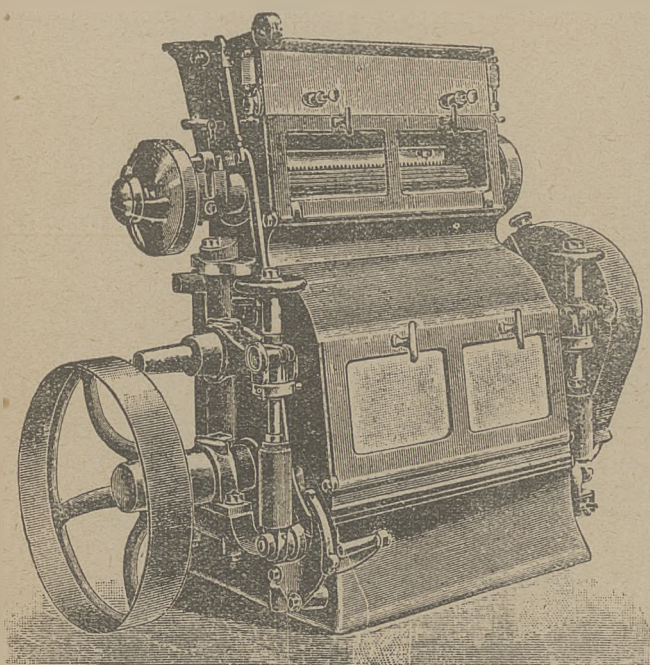
Walce, plansichtry, łuszczarki, reformy,
 tryjery, turbiny

oraz inne maszyny młyńskie wyrobu

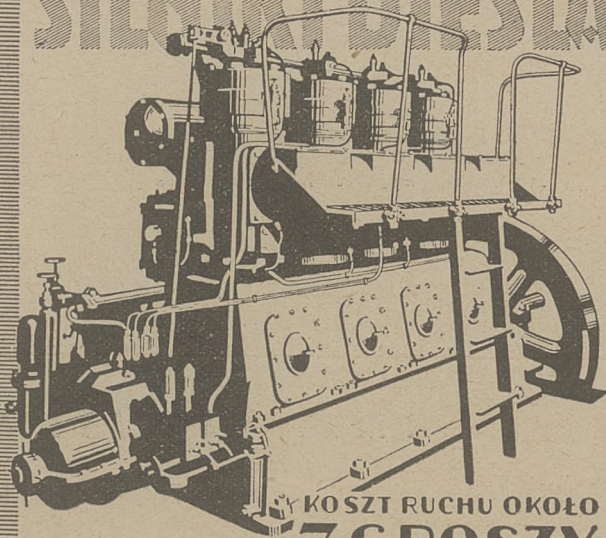
BREITFELD — DANEK

zawsze na składzie posiada

M. STEINHAUS — Warszawa, Graniczna 15.

SILNIKI DIESLA

KOSZT RUCHU OKOŁO
7 GROSZY

ZA 1 KM. GODZINĘ Z
 OPROCENTOWANIEM
 I AMORTYZACJĄ

ATLAS DIESEL

WARSZAWA · CZACKIEGO 1 · TEL. 14-55

„MŁYNOBUDOWA”

ZAKŁADY BUDOWY MŁYNÓW J. WĘGRZYN I F. VOSTRAK INŻYNIEROWIE

WARSZAWA, ul. Olszowa 14. Tel. 49 i 67-99. ADRES TELEGR.: „MŁYNOBUDOWA—WARSZAWA”

MASZYNY MŁYŃSKIE
KRAJOWE i ZAGRANICZNE
NAJNOWSZEJ KONSTRUKCJI

BUDOWA i PRZEBUDOWA
MŁYNÓW
HANDLOWYCH i GOSPODARCZYCH

WSZELKIE
ARTYKUŁY MŁYNARSKIE

GAZA SZWAJCARSKA

TURBINY SYST. FRANCISA

SILNIKI
KRAJOWE i ZAGRANICZNE

RYFLOWANIE WALCÓW

KAMIENIE MŁYŃSKIE

REMONT MASZYN

PORADY i EKSPERTYZY
TECHNICZNE

PRZED ROZPOCZĘCIEM NOWEGO SEZONU MAMY
ZASZCZYT ZWRÓCIĆ UWAGĘ SZANOWNEJ
KLIJENTELI NA NASZE NOWEJ KONSTRUKCJI

ODSIEWACZE PŁASKIE

i

PERLAKI AUTOMATYCZNE.

WYSOKOSPRAWNE TRYJERY

ORAZ

WSZELKIE MASZYNY MŁYŃSKIE

**POSIADAMY STAŁE NA SKŁADZIE
WE WSZYSTKICH WIELKOŚCIACH.**

Zcentralizowanie całej produkcji w jednej Fabryce w Rogoźnie, daje nam możliwość wykonywać maszyny dla młynów i kaszarń pod nadzorem i przy współpracy całego wykwalifikowanego personelu technicznego i liczne listy pochwalne są dowodem, że praca nasza spotkała się z uznaniem odbiorców.

**Dostawa wprost ze składu na dogodnych
warunkach Kredytowych.**

„MŁYNOTWORNIA”

TOW. AKC.

ROGOŹNO

WIELKOPOLSKA

Telefon Nr. 11

Telefon Nr. 11

MŁYNARZ POLSKI

ORGAN ZWIĄZKU MŁYNARZY POLSKICH

WYCHODZI DWA RAZY MIESIĘCZNIE

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, N.-ŚWIAT 70

Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 11 do 2 pp. Administracja czynna od godz. 10 do 3 pp.

<p>WARUNKI PRENUMERATY:</p> <p>Dla członków Zw. Mł. Pol. kwart. 4 zł. Dla nie członków " 6 "</p>	<p>Ogłoszenia przyjmuje Redakcja „Młynarza Polskiego” Nowy-Świat 70, tel. 277-45</p>	<p>NUMER NASZEGO KONTA w P. K. O. 1615</p>
--	--	---

Z okazji zbliżającego się uroczystego Dnia Zmartwychwstania Pańskiego ślemy Wam, Drodzy Członkowie Związku, Czytelnicy i Przyjaciele naszego czasopisma Najszczerze Życzenia „WESOŁEGO ALLELUJA“, stałej pomyślności i powodzenia w pracy.

Zarząd Główny Związku Młynarzy Polskich

REDAKCJA

Dwa współczesne niemieckie wiatraki

(Dokończenie artykułu, zamieszczonego w Nr. 4 z dn. 29.II b. r.).

MŁYN WIATROWO-MOTOROWY, PRZEMIELAJĄCY Ca 15,000 KG. NA DOBĘ.

Budynek młyna jest cztero podłogowy Ch. 8 m. szeroki i 17 m. długi; z jednym szeregiem słupów, dzielących młyn na 3 równe pola. Wzdłuż tyłu młyna przez 2 pola jest przybudowane czterosześcienne silos, a pod środkową przybudówką mieści się motor spalinowy (Diesel) do stałego napędu młyna, natomiast na przeciwko silosu, nad połową przestrzeni pierwszego pola, nadbudowana jest 4 podłogowa wieża z okręcającym się poddaszem, jak przy holendrach, tak, że osł śmigieł wiatracznych Simson'a o Ca 22 m. długich śmigieł, znajduje się prawie na wysokości 22 metrów nad ziemią. Tej wielkości śmigieł rozwijają około 70 HP przy wietrze o szybkości Ca 8 m. na sekundę, co nie jest u nas rzadkością. Nastawianie śmigieł pod wiatr dokonywa podwójna turbinka wiatrowa, nadająca napęd na przekładnię, stosowaną w wiatrakach holenderskich. Próc automatycznej regulacji żaluzji, może się tu i zahamowanie wiatraka odbywać odrębnie z wnętrza młyna. Siła napędowa śmigieł jest przenoszona liną na główną dolną transmisję w taki sam sposób, jak poprzednio opisany, jedynie na dolnej transmisji musi być zastosowane specjalne sprzęgło motorowe, aby uniezależnić chwilowo słabszy motor od chwilowo

silniejszego. Spalinowy motor, jako główny, jest stale w ruchu i musi mieć możliwość dostarczania całej potrzebnej siły napędowej, zwłaszcza w dnie bezwietrzne. Motor wiatrowy ma możliwość nadawania siły, skoro ją rozwija, nawet napędzić całe urządzenie młyna, wtedy Diesel zostaje automatycznie wyłączony, a nawet zatrzymany, przy słabnącym wietrze zostaje automatycznie włączony i uruchomiony.

Sam budynek młyna i urządzenie mechaniczne nie różni się od zwykle stosowanych, zatem każdy dostatecznie silnie zbudowany, możliwie swobodnie stojący młyn, nawet z napędem turbinowym Francis-Funk, nadaje się do przystosowania dla niego napędu wiatrowego przez nadbudowanie odpowiedniej konstrukcji wieży wiatracznej. Z zabezpieczeniem też od oddziaływania silnych wiatrów i burz. Wieża może być wyzyskana do zamagazynowania surowego lub obrobionego ziarna, mieści elewatory ziarnowe, schody i główny napęd od silnika wiatrowego.

Przy zachowaniu proporcji w ustalonych rozmiarach wieży, w zależności od materiałów budowlanych, etc., całość przedstawia się bardzo okazale i dobrze.

W danym młynie znalazły zastosowanie, do oczyszczania ziarna: wiałna ziarnowa z podwyższonym sitem, magnes tryjery wybierające i kontrolujące, nawet zmijka, do obtrącania końców i kiel-

ków oraz dowolnego doskonałego obłuskiwania, względnie do wyrobu kaszy jęczmiennej, obłuskiwacz-perlak automatyczny, wielokomorowy, jest miejsce dla szczotki), gniotownik z odsiewaczem brudnej mąki, filtr do aspiracji maszyn oczyszczalni, dwa podwójne złożenia walców mielących z wałcami po 600 × 300 mm. (jest miejsce dla trzeciej pary), jedna para kamieni wymiiałowych 1200 mm. ff, druga para kamieni do razówki takichże rozmiarów, dwa przetaki mechaniczne cztero i dwudziałowy, filtr do aspiracji maszyn mielących, podwójna walcowa mieszalnia mąki, 11 elewatorów, ślimacznice ziarnowe do silosa, oraz, ślimacznice mączne i produktowe, bowiem młyn jest urządzony do automatycznego prowadzenia przemiału. Przy jednokrotnym przejściu przy przemiale żyta są odciągane 68% mąki. Przemiał jest prowadzony w niezbyt racjonalny sposób, bowiem, ponieważ wszystkie walce są jednakowych rozmiarów, pracuje pierwsza para walców ostreimi żądlami, bezpośrednio po uządleniu, po pewnym przytępieniu bywają pierwsze walce przekładane kolejno do następnych stopni drobienia, aż nakoniec służą do wymiału, będąc już prawie tępymi, co wprawdzie zmniejsza koszty żądlenia, wy-

zyskując takowe krańcowo i daje możliwość obejścia się jedną parą zapasowych walców, wątplię jednak aby to sprzyjało otrzymywaniu rzeczywiście pięknej i dobrze wypieczystej mąki i niewymagało nadmiernej siły napędowej, która jest stałym poważnym wydatkiem, gdy żądlenie odbywa się rzadko i periodycznie, kosztuje względnie niewiele, a zapewnia obfity i prawidłowy przemiał w najkrótszy sposób.

Opisany młyn jest zbudowany z drzewa w ryglówce z zastosowaniem takiej konstrukcji przewiązań, jakie się okazały wielce celowe w budownictwie wiatraków, t. j. z przewiązaniem kleszczowemi. Młyn otrzymał fundamenty i przyziom muirowane z rampą ładunkową.

Przy zastosowaniu ogniotrwałych materiałów budowlanych, wieża wiatraczna może być ukształtowana odpowiednio, inaczej i zewnętrzny wygląd młyna przyjmie inne efektowne kształty.

Wzcrujemy się na naszych dobrych gospodarzach, sąsiadach zachodnich, oszczędzajmy i wyzyskujmy racjonalnie bezpłatne siły natury, aby być zdolnymy do wytrzymania konkurencji przy wywozie nadmiaru naszej mąki.

Inż. Wr. Krzyżanowski.

K r o n i k a

ZBOŻE I MAKA.

W ub. tygodniu dowozy zboża były niedostateczne i ceny miały mocniejszą tendencję. Zwyżka cen zboża sygnalizowana jest również z rynków światowych. Płacono za żyto 45 do 48 z., za żyto zaś interwencyjne (z zapasów państwowych) 41 — 41 zł. 50 gr., za pszenicę 57 do 59 zł., za owies 43 — 45 zł., za jęczmień przemiałowy 41 zł. browarniany 44 zł., wszystko za 100 kg franco Warszawa. Na rynku mącznym trwa tendencja mocna. Pozostaje to w ścisłym związku ze zwyżką cen pszenicy w kraju i za granicą, jak również zwiększonym zapotrzebowaniem na zbliżające się święta. Pod koniec tygodnia płacono za mąkę pszenną 40 A warszawską i lubelską 88 do 92 zł., za taką samą 40 — 82 do 85 zł., za żytnią pyłową w obrotach prywatnych 66 do 72 zł., za żytnią chlebową interwencyjną 62 do 65 zł., wszystko za 100 kg franco Warszawa z dostawą do odbiorcy.

Zasiewy zbóż ozimych, których powierzchnia w porównaniu z rokiem 1926 wzrosła w 1927 r. o 1,4 proc. (pszenicy o 2,1 proc., żyta o 1,3 proc., a jęczmienia o 0,1 proc.) na ogół w z. m. były dość dobre, jednakowoż w porównaniu z poprzednim miesiącem nieco się pogorszyły, zwłaszcza w województwach zachodnich. Stan zasiewów ozimych jest gorszy, niż w lutym r. z.

PRZEMYSŁ MŁYNARSKO-ZBOŻOWY U OBCYCH.

Jugosławja. Na rynku zbożowym panuje nadal silna tendencja, jednakowoż przy skromnych obrotach. Sytuacja na rynku mącznym jest dla młynów jugosłowiańskich o tyle niekorzystna, ile że mąka obca węgierska, amerykańska i włoska zalała rynek. We własnym interesie domagają się zatem koła młynarskie wydatnego podwyższenia cła na obcą mąkę, w przeciwnym razie szereg przedsiębiorstw młynarskich zmuszonymby był przerwać pracę.

Węgry. Według ostatnio opublikowanych dat statystycznych wynosi obecnie na Węgrzech nadwyżka eksportowa pszenicy przekracza 3.000.000 kw.

Austrja. Tendencja na rynku zbożowym jest nadal mocna przy dosyć znacznej zwyżce cen z uwagi na niewystarczającą podaż, szczególnie żyta i owsa: minimalne tranzakcje przeprowadzono w ostatnich dniach z jęczmieniem browarnianym z racji nikłego popytu. Ceny kukurydzy silnie zwyżkują, gdyż towar jest tylko w nader małych ilościach oferowanym, nie mogąc pokryć znacznie większego zapotrzebowania ze strony krajowych i niemieckich interesantów. Ekspert ziemniaków wykazuje spadek.

(Wyjątki z Wiadomości Gospodarczych Nr. 12 z dn. 20 b. m. wydawanych przez Izby Handlowe: Austrjacko-Polską — i Węgiersko-Polską.)

PROLONGATA WYWOZU BEZCŁOWEGO OTRĄB PSZENNYCH I JĘCZMIENNYCH.

Wyznaczony przez władze termin na bezcłowy wywóz otrąb pszennych i żytnich, t. j. do 31 stycznia bież. r. okazał się zbyt krótkim i pewne ilości otrąb nie zostały przez młyny wysłane, wobec czego Wspólna Reprezentacja Młynarska wystąpiła ze staraniami o prolongowanie wydanych pozwoleń.

Dopiero d. 17 marca bież. roku L. D. IV 5596/2/28 zgodzono się na prolongowanie wywozu do dnia 15 kwietnia r. b., takim młynom, które częściowo już korzystały z przyznanego kontygentu. Natomiast młyny, które z udzielonego poprzednio pozwolenia nie skorzystały, muszą starać się obecnie o wznowienie ważności omawianego zezwolenia i wtedy dopiero będą miały możliwość wywozu otrąb. Wszystkie te formalności muszą być jednak uskutecznione do dnia 15 kwietnia r. bieżącego.

Co do zabiegów Wspólnej Reprezentacji, aby otrzymać nowy kontyngent, takowe są bezowocne, gdyż Ministerstwo Rolnictwa nie godzi się udzielić, skłonne jest natomiast do rewizji stawek wywozowych na otręby w kierunku ich pewnego obniżenia do kalkulacyjnie uzasadnionej wysokości.

ZE ZJAZDU PRZEDSTAWICIELI MŁYNARSTWA POLSKIEGO, ODBYTEGO W POZNANIU W GMA-CHU POWSZECHNEJ WYSTAWY KRAJOWEJ, W DNIU 16 MARCA 1928 R.

Na zebraniu byli obecni:

- 1) Prezes Grandkowski — Zjednoczenie Młynów Handlowych.
 - 2) T. Sternicki — Młyn Poznański T. A.
 - 3) St. Preibisz.
 - 4) Dyr. J. Perl — Sekcja Młynarstwa przy Centr. Zw. Kupców. Związek Młynarzy Polskich. Związek Młynarzy na woj. Łódzkie.
 - 5) Bruliński — Koło Młynarzy w Małopolsce.
 - 6) Dyr. Dr. Piechocki — z ramienia P. W. K.
 - 7) Naczelnik Kempisty z ramienia P. W. K.
 - 8) Referent Andruszewski — z ramienia P. W. K.
- Zagałł Zjazd Dyr. Dr. Piechocki witaając zebranych limieniem Dyrekcji Powszechnej „Wystawy Krajowej.

Pan Naczelnik Kempisty informował Zjazd o przychylnem stanowisku wobec P. W. K. wszystkich Związków, które na Zjazd przybyć nie mogły, odczytując ich pisma odnośnie tej sprawie.

Referat na temat „Młynarstwo polskie a Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu w 1929 r.” wygłosił p. Dr. Piechocki.

Pan Referent Andruszewski zaznajomił zebranych z zagadnieniami terenowymi wogóle, szczegółowo przedstawiając rozłokowanie przemysłu spożywczego.

W dyskusji przedstawiciele wszystkich związków wypowiadają się za bezwarunkowem wzięciem udziału w P. W. K.

Pan Bruliński prez. Koła Młyn. we Lwowie, oznajmił, że w łonie Koła była pcruszona sprawa wystawy Młynarstwa. Zapadły tam opinie, że wystawa Młynarstwa winna być wystawą ogólno-związkową, z wykluczeniem firmowej. Proponuje wystawę w/g

działu pracy przedsiębiorstwa młynarskiego, jak dział handlowy i t. d. Zakresu i rozmiarów wystawy Koło narazie określić ani usalić nie może. Wypowiada się za umieszczeniem wystawy Młynarstwa, w ogólnym pawilonie przemysłu spożywczego obok maszyn młynarskich.

Wszyscy przedstawiciele propozycję tę przyjmują, uznając ją za najlepsze rozwiązanie sprawy miejsca.

W dalszem przemówieniu wyobraża sobie wystawę Młynarstwa w postaci wykresów, danych statystycznych, obrazów przy bardzo niewielkiej ilości eksponatów towarowych. Wystawa przemysłu młynarskiego może i musi wypaść dobrze i efektownie.

Pan Dyr. Perl w imieniu reprezentowanych przez siebie związków wypowiada się za bezwarunkowem wzięciem udziału w P. W. K., w formie wykresów, fotografii, statystyki i t. d.

Pan Prezes Grandkowski poparł myśl ułokowania Młynarstwa obok maszyn młynarskich. W imieniu reprezentowanych przez siebie związków stwierdza, iż celem wystawy Młynarstwa będzie wykazanie jego znaczenia i sił, a to osiągnąć można przez dane statystyczne, wykresy, modele, przedstawienie historii Młynarstwa i t. d., oraz, na co już poprzednio w referacie zwrócił uwagę pan Dr. Piechocki, wykazanie niedomagań ustaw tyczących się przemysłu młynarskiego.

Odnosnie eksponatów towarowych uważa za najodpowiedniejsze rozwiązanie tej kwestji w formie przedstawienia poszczególnych faz przerobu zboża. O reklamowej wystawie Młynarstwa niema mowy.

Ostatecznie formę i zakres Wystawy związki omówią w swem łonie i ostateczną decyzję oddadzą zarządowi klasy.

Zapotrzebowanie metrażu przesła związki Dyrekcji P. W. K. w najbliższym czasie.

Wybór miejsca pozostawiono Dyrekcji P. W. K. z tem zastrzeżeniem, że mieścić się ono ma w centralnej części ogólnego pawilonu spożywczego obok maszyn młynarskich.

Wybrano Zarząd Klasy w następującym składzie: Prezes Pan Grandkowski.

Wiceprezes Pan Kisielewski.

Członkowie: po jednym delegacie z każdego związku. Nazwiska kandydatów podadzą Związki na piśmie Dyrekcji P. W. K.

Dział Prawno-Informacyjny

PLATNOŚCI PODATKOWE W KWIETNIU.

Podatek przemysłowy. Podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w miesiącu marcu, dla przedsiębiorstw, obowiązanych do wpłat miesięcznych, — płatny jest w terminie ulgowym do dnia 29 kwietnia r. b.

Zaliczka na podatek przemysłowy za IV kw. 1927 roku dla przedsiębiorstw, obowiązanych do wpłat kwartalnych, płatna jest z karą za zwłokę od nieuiszczonych rat, licząc karę od 1 lutego.

Zaliczka na podatek przemysłowy za I kwartał 1928 r. dla przedsiębiorstw, placących kwartalnie, płatna jest w kwietniu do 15 maja.

Podatek dochodowy. Termin składania zeznań o dochodzie za 1927 r. kończy się 30 kwietnia r. bieżącego.

Do dnia 1 maja należy wpłacić połowę podatku od zeznanego dochodu.

Upředzamy, że stosownie do ustawy, gdy zeznania nie złożono lub złożono je po terminie, wymiar podatku będzie skuteczniejszy na podstawie materiału, jakim władza rozporządza. Ponadto płatnicy tacy zostaną ukarani za opieszałość i następnie tracą prawo do składania odwołania na wysoki wymiar podatkowy.

Podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — w ciągu 7 dni od dnia po dokonaniu potrącenia podatku.

Nadto płatne są zaległości z tytułu podatku majątkowego, oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w miesiącu kwietniu bież. r., tudzież kwoty odroczone i rozłożone na raty z terminem płatności w tymże miesiącu.

O STATYSTYCE ZAROBKÓW.

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 28 lutego 28 r. (Dz. Ust. Nr. 29, poz. 275) z dniem 14 marca roku bieżącego, właściciele lub kierownicy wszystkich przedsiębiorstw zarówno państwowych, jak komunalnych, i prywatnych, zatrudniających pracowników i robotników najemnych, obowiązani są na wezwanie Głównego Urzędu Statystycznego składać sprawozdania o wypłaconych zarobkach oraz świadczeniach, udzielanych osobom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach.

Zwolnieni od obowiązku składania sprawozdań są:

- 1) gospodarstwa rolne,
- 2) przedsiębiorstwa górnicze, podlegające władzom górniczym,
- 3) państwowe koleje żelazne łącznie ze wszystkimi urządzeniami i przedsiębiorstwami państwowymi związanymi z eksploatacją lub budową tych kolei.

Właściciele lub kierownicy przedsiębiorstw winni wykroczenia przeciw przepisom niniejszego rozporządzenia ulegną karze grzywny do 500 złotych, a w razie niemożności uiszczenia grzywny — karze aresztu do jednego miesiąca; w razie powtórnego wykroczenia grzywna może być wymierzona w wysokości podwójnej. Kary te wymierza powiatowa władza administracji ogólnej, stronie zaś służy odwołanie się według obowiązujących przepisów, a w szczególności w województwach poznańskim, pomorskim oraz górnośląskiej części województwa śląskiego przy odpowiednim zastosowaniu przepisów pruskiej ustawy o wydawaniu policyjnych rozporządzeń karnych w sprawach o wykroczenia z dn. 23 kwietnia 1883 r. (Zbiór ust. pr. str. 65).

FUNDUSZ BEZROBOCIA.

Listy płacy przechowywać należy przez rok. Kara za zwłokę obniżona do 2% miesięcznie. — Koszty egzekucyjne unormowane.

Ustawa o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia została zmieniona następująco:

Listy płacy robotników, prowadzone przez zakłady pracy, zobowiązane do zabezpieczenia robotników na wypadek bezrobocia, powinny być przechowywane przez zakłady pracy w ciągu roku.

Zakłady te obowiązane są na żądanie zarządów obwodowych funduszu bezrobocia lub instytucji zastępczych dostarczać listy płacy bądź w oryginałach bądź odpisach, poświadczonych przez te zakłady. Zarządy obwodowe oraz instytucje zastępcze mają prawo sprawdzania zgodności list płacy z oryginałami.

Następnie obniżono karę za zwłokę i sprecyzowano przepisy o egzekucji:

Do wkładek zakładów pracy, nieuiszczonych w terminie ich płatności dolicza się odsetki w wysokości 2% miesięcznie. W wypadkach, gdy zostanie stwierdzone, że nieuiszczenie wkładek w terminie

ich płatności nastąpiło niezależnie od woli płatnika, zarząd główny funduszu bezrobocia na wniosek zarządu obwodowego może spłatę tych zaległości odroczyć lub rozłożyć na raty, zmniejszając jednocześnie odsetki do 1% miesięcznie. Część wkładki zakładów pracy, potrącona z zarobków robotników, nie podlega ani odroczeniu ani rozłożeniu na raty.

Obniżenie odsetek do 2% miesięcznie jest również dopuszczalne w stosunku do starych zaległości t. j. powstałych przed dniem 3 marca r. b. na podstawie decyzji zarządu głównego funduszu bezrobocia, powziętej na wniosek zarządu obwodowego.

Odsetki liczą się od następnego dnia po upływie terminu płatności t. j. od 21 każdego miesiąca, przy czym miesiąc rozpoczęty liczy się za cały rok.

Wykaz zaległości, stwierdzony przez zarząd obwodowy lub instytucję upoważnioną, stanowi tytuł egzekucyjny.

Na pokrycie kosztów przymusowego ściągania pobiera się od płatników opłaty egzekucyjne oraz opłaty na pokrycie kosztów przeniesienia i przechowania zajętych ruchomości. Opłaty za czynności egzekucyjne, włączając w to i sprzedaż przymusową, nie mogą przekraczać 5% od zaległości. O ile czynności egzekucyjne ograniczyłyby się do pisemnego wezwania płatnika, do zapłaty zaległości — opłata egzekucyjna wynosi ¼% od sumy zaległej, nie mniej jednak niż 50 groszy i nie więcej niż 50 złotych.

Zaległe wkładki, odsetki, opłaty egzekucyjne oraz opłaty za przeniesienie i przechowanie ściągane będą przez zarządy gmin miejskich i wiejskich, podobnie, jak samoistne daniny komunalne, przy czym opłaty egzekucyjne i opłaty za przeniesienie i przechowanie przypadają będą na rzecz egzekwującej gminy.

Zarządom obwodowym i upoważnionym przez nie instytucjom przysługuje również prawo poszukiwania zaległości w drodze egzekucji sądowej.

Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 3 marca r. b.

PROJEKT REFORMY PODATKU MAJĄTKOWEGO.

W min. Skarbu opracowuje się projekt reformy podatku majątkowego, który składać się ma z 2 ustaw.

Pierwsza ustawa jako nowela do ustawy o podatku majątkowym, przewiduje obniżenie ogólnego kontyngentu podatku przy wprowadzeniu także uprawnień dla ministra skarbu do udzielania ulg podatkowych.

Nowela ta ma na celu stworzenie warunków, któreby umożliwiły Rządowi likwidację starych zaległości podatku majątkowego.

Jednocześnie jednak opracowuje się drugi projekt ustawy o stałym majątku podatkowym. W myśl tego projektu podatek ma być pobierany od 1-go stycznia 1929 r. Wymiar podatku uskuteczniany będzie na podstawie szacunku majątków, dokonywanego co 3 lata. Kapitał zagraniczny, wpływający w formie pożyczek do kraju zwalnia się od podatku. Również mają być zwolnione urządzenia domowe i inne przedmioty, służące do osobistego użytku płatników do wysokości 10 tys. złotych.

Minimum majątku podlegającemu podatkowi wynosić ma 6,000 złotych. Przewidują się stosunkowo niskie stawki podatkowe. Do majątku nieprzekraczającego 15 tysięcy złotych stawka podatkowa ma wynosić 4 pro mille. Szacować majątek i wy-

mierzać podatek będą urzędy skarbowe. Czynniki obywatelski zapewnia się przez możliwość powoływania się i zafiarowywania przez płatników rzeczoznawców. Płatnicy w myśl projektu nie są obowiązani składać zeznań. Obowiązek ten ciążyć ma na płatniku tylko wtedy, gdy go władza do tego wezwie. Natomiast wprowadza się celem zachęcenia do dobrowolnego składania zeznań przywileje dla płatników, którzy tego dopełnili. Minister skarbu upoważniony jest do przyznawania płatnikom ulg w spłaceniu podatku oraz do umarzania nieściągalnych zaległości.

Według obliczeń Min. Skarbu podatek ma przynieść ponad 70,000,000 złotych rocznie.

Jak się dowiadujemy, projekt reformy podatku majątkowego wniesiony będzie w najbliższym czasie do Sejmu.

PRZEPISY CELNE.

W Nr. 9 „Dziennika urzędowego“ minist. skarbu z d. 21 b. m. umieszczono rozporządzenie ministra skarbu z d. 3 b. m., dotyczące ustalenia stawek celnych w nowej jednostce pieniężnej oraz jako załącznik do tego rozporządzenia, tabelę przeliczenia stawek celnych na nową jednostkę pieniężną. Poza tem pod poz. 115 ogłoszono rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 b. m. o uzupełnieniu taryfy celnej z dnia 26 czerwca 1924 r.

WYBORY DO IZBY PRZEMYSŁOWO - HANDLOWEJ W WARSZAWIE.

W Nr. 69 „Monitora Polskiego“ ukazało się zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu o wyborach do izby przemysłowo - handlowej w Warszawie tej treści:

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam wybory do izby przemysłowo-handlowej w Warszawie. Komisarzem wyborczym mianuję inż. Henryka Kłodeckiego, naczelnika wydziału przemysłowego urzędu wojewódzkiego w Warszawie.

Ten sam numer „Monitora“ podaje część pierwszej statutu izby przemysłowo-handlowej w Warszawie t. j. regulamin wyborczy z którego wynika że: Izba przemysłowo-handlowa w Warszawie, obejmująca obszar m. st. Warszawy i woj. warszawskiego, składać się będzie z 80 radców z wyboru i 8 radców mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej niż 8 radców. Izba dzielić się będzie na 3 sekcje: I — Przemysłową, II — Handlową, III — Bankowo-Ubezpieczeniową. Sekcja I składa się z 35 sekcja II — z 35 i sekcja III — z 10 radców z wyboru. Minister Przemysłu i Handlu przy mianowaniu radców Izby oznaczy do której Sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony. To samo uczyni przy kooptacji zgromadzenie lub izba.

ZAWIADOMIENIA O WYSOKOŚCI I TERMINACH PŁATNOŚCI SAMOISTNYCH DANIN KOMUNALNYCH.

Powszechne są skargi płatników, nietyle z powodu wysokości danin komunalnych, ile z powodu, że płatnik nigdy nie może przewidzieć, jakie i w jakiej wysokości daniny komunalne przyjdzie mu uiścić w ciągu roku. Narzekania te są słuszne, bo związki komunalne wymierzały niejednokrotnie po-

datki w ciągu roku i w różnych okresach roku rozsyłały orzeczenia wymiarowe (nakazy płatnicze).

Stan ten ulegnie zmianie, gdyż art. 46 ustawy o finansach komunalnych będzie zawierał nast. przepis: „O wysokości i terminach płatności wszystkich samoistnych danin komunalnych, wymierzanych w stosunku rocznym, powinien być płatnik powiadomiony równocześnie w ciągu pierwszych dwóch miesięcy roku budżetowego, wyjątek stanowią wyjątki, kiedy podstawa wymiaru samoistnej daniny komunalnej powstanie dopiero w ciągu roku budżetowego. Takie uwiadomienia co do samoistnych danin komunalnych, obciążających grunty, powinno nastąpić przed dniem 1 kwietnia.

STAWKA PROCENTOWA PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI.

Moc obowiązująca przepisów o wymiarze i porborze państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich przedłużona jest nowem rozporządzeniem p. Prezydenta Rzeczypospolitej do końca r. 1929. Stawkę pozostawia się w dotychczasowej wysokości t. j. 7%. W przypadkach, gdy komorne będzie podwyższone, lub gdy pobierane jest wyższe od zeznanego i opodatkowanego, winni właściciele nieruchomości uwiadomić o tem właściwą władzę wymiarową w ciągu 30 dni po zmianie. Winni nie-łożenia tego zawiadomienia, jako też podania fałszywych danych, ulegną karze pieniężnej — pierwsi w wysokości dwukrotnej, drudzy 2 do 10-cio-krotnej sumy uszczuplonego podatku. Kary te nakładają właściwe władze wymiarowe.

KONTROLA RUCHU LUDNOŚCI.

W „Dzienniku Ustaw“ z d. 19 b. m., ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z d. 16 b. m. o ewidencji kontroli ruchu ludności. Rozporządzenie to wprowadza przymus meldunku, który ciąży na lokatorze — głównie rodziny, pracodawcy. Nadto wprowadza świadectwa tożsamości osób.

Art. 18: „Dla ułatwienia legitymowania się wydawane będą na żądanie przez gminy dowody osobiste osobom w tych gminach zamieszkałym i zameldowanym. Za dowody te pobiera się 60 gr. tytułem kosztów druków. Żadnym innym opłatom dowody osobiste, jak i podania o ich wydanie, nie będą podlegały. Jednolity wzór tych dowodów dla całego państwa oraz ich treść i tryb postępowania przy ich wydawaniu ustali rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych“.

Wylegitymować się można wszelkiego rodzaju dokumentami, wydanymi przez władze publiczne, a stwierdzającymi tożsamość osoby w sposób nie nasuwający uzasadnionych wątpliwości, a w braku takich dowodów — potwierdzeniu wiarogodnych osób.

UMORZENIE ZALEGŁOŚCI PODATKOWYCH.

Minister skarbu wydał ostatnio okólnik, L. Dz. V. 2421/I z dn. 27 lutego r. b., mocą którego umożliwione zostało umorzenie wszelkich zaległości podatkowych aż pod koniec roku 1926, o ile uważane być mogą za nieściągalne.

Zasadniczo okólnik Min. skarbu nie powiada nic nowego. Już bowiem rozporządzenie Min. skarbu z 26 czerwca roku ubiegłego (Patrz Nr. 16 „Młyna-

rza Polskiego' z ob. 31 sierpnia 1927 r. strona 11-a), przewidywał kompetencje umarzające dla Izb skarbowych i podwładnych władz skarbowych. Kompetencje te były oczywiście ograniczone. Obecnie po raz pierwszy zostały one tak szeroko ujęte, że listownie można mówić o radykalnem skreśleniu nieściągalnych zaległości.

Okólnik brzmi następująco:

„W związku ze zbliżającym się terminem zamknięcia ksiąg bierczych podatku przemysłowego i dochodowego ministerstwo skarbu — celem uniknięcia przenoszenia do nowych ksiąg bierczych pozycji figurujących jako zaległe, faktycznie zaś nieściągalnych — zarządza, co następuje: urzędy skarbowe podatków i opłat skarbowych poddadzą bezwzględnie dokładnemu indywidualnemu zbadaniu wszystkie pochodzące z czasu po koniec roku 1926 zaległości w obu wspomnianych podatkach oraz w związanych z nimi grzywnach, karach za zwłokę i kosztach egzekucyjnych oraz ustala na podstawie już przeprowadzonych bądź jeszcze ewentualnie uzupełnić się mających dochodzeń, które z tych zaległości uważane być mogą za nieściągalne.

Wykazy nieściągalnych zaległości przedłożą urzędy skarbowe przełożonej Izbie skarbowej (Wydziałowi skarbowemu) z należycie umotywowanymi wnioskami na umorzenie z tytułu niemożebności ściągnięcia, dołączając wszystkie przedmiotowe akta egzekucyjne i akta dochodzeń.

Nieściągalność może być uzasadniona albo zwinieniem przedsiębiorstwa i niemożności ściągnięcia należności od byłego przedsiębiorcy, albo śmiercią, wyemigrowaniem lub niemożnością ustalenia miejsca pobytu płatnika, który nie posiada w kraju żadnego majątku, albo wreszcie zupełnem zubożeniem płatnika, względnie innymi okolicznościami, uniemożliwiającymi ściągnięcie zaległości wratach. Okoliczności, uzasadniające nieściągalność winny być stwierdzone bądź przez kierownika urzędu osobiście, bądź przez sekwestratora: w tym ostatnim wypadku jednak tylko po dwukrotnem zbadaniu protokularnem stwierdzeniu nieściągalności przez dwóch różnych se-

kwestratorów lub sekwestratora i delegowanego do egzekucji urzędnika.

Okólnik wydany został w związku z zamknięciem na 1-go kwietnia ksiąg i dla uniknięcia przenoszenia do nowych ksiąg różnych pozycji nieściągalnych zaległości, przypadających od płatników, którzy zmarli lub wyemigrowali i nie posiadają w kraju żadnego majątku, wreszcie od podatników, którzy zupełnie zubożeli (ustępy 1 i 4 okólnika). Urząd Skarbowy powinien przeto wszcząć z urzędu dochodzenie co do rozmaitych pozycji martwych, figurujących w księgach bierczych, jako pozycje nieściągalne i przenoszonych dotychczas z roku na rok do następnych ksiąg bierczych.

Okólnik bynajmniej nie jest generalną amnestją podatkową, umarzającą nieściągalne zaległości podatkowe, czego najlepszym dowodem są surowe rygory, warunkujące umorzenie zaległości (ustęp 5 okólnika). Wszystkie formalności dotychczasowe, związane z ubieganiem się o umorzenie zaległości podatkowych, zostały zasadniczo utrzymane. Okólnik jednak, jakgdyby świadomie pomija żądanie składania przez petentów indywidualnych podań w każdym poszczególnym wypadku. Została przeto umożliwiona szersza, aniżeli dotychczas, inicjatywa związkom gospodarczym, które temsamem (bardziej niż zwykle dotąd) władne są składać Urzędowi Skarbowym i Izdom Skarbowym wykazy członków, zasługujących na skorzystanie z dobrodziejstw okólnika. Przewszystkiem Powiatowe Oddziały Związków Młynarskich, mogą występować w imieniu tych swoich członków, którym złożenie indywidualnego podania sprawia jakiegokolwiek trudności.

Tak więc Zarządy Oddziałów Zw. Mł. P. powinny niezwłocznie wezwać swoich członków do zameldowania wszystkich zaległości podatkowych do końca roku 1926 i kiedy podatnikowi nie sprawia specjalnej trudności zgłoszenia indywidualnego podania o umorzenie zaległości, przyczynić się, aby podania takie były być niezwłocznie złożone bezpośrednio miejscowemu Urzędowi Skarbowemu.

O przywóz pszenicy amerykańskiej

Tegoroczne zbiory pszenicy w Polsce wypadły bardzo niekorzystnie, tak pod względem jakościowym jak i ilościowym. Zanieczyszczenie dochodzi do dziesięciu a czasem nawet więcej procent. Ten stan rzeczy wraz z powiększoną konsumpcją mąki pszennej spowodowały wysokie ceny pszenicy. Momentem też sprzyjającym w wysokim stopniu wyższe cen pszenicy w kraju, był zakaz przywozu pszenicy z zagranicy za wyjątkiem Węgier, którym przyznano możność przywozu do Polski kontyngentu 15.000 ton pszenicy. Naturalnie, że ceny pszenicy krajowej, lubo znacznie gorszej od pszenicy węgierskiej, dostosowały się do cen pszenicy importowanej.

Przyznanie bowiem kontyngentu wyłącznie pszenicy węgierskiej stworzyło implicite dla Węgrów monopol eksportu pszenicy do Polski i spowodowało, że Węgrzy wyzyskując ten monopol, żądają dzisiaj za pszenicę z okolic, z których eksport grawituje do Polski, cen, które przewyższają ceny pszenicy na wszystkich rynkach światowych.

Jakkolwiek ze względu na bilans handlowy utrzymanie zakazu przywozu pszenicy byłoby racjonalnem, to jednak wobec braku pszenicy w kraju i poważnego popytu, koniecznem jest udzielanie młynom, i to wyłącznie tylko młynom, zezwoleń na ich zapotrzebowanie pszenicy. Młyny sprowadzałyby pszenicę w takiej ilości, jaka dla konsumpcji krajowej konieczna jest potrzebna, ceny na rynku krajowym wtedy nie zwykowałyby.

Niestusznem jest, ażeby młyny zmuszone były dziś kupować najdroższą pszenicę węgierską i żeby z tego powodu konsumpcja krajowa miała najdroższą mąkę, mogąc mieć mąkę tańszą, bez uszczerbku dla bilansu handlowego i bez naruszenia zobowiązań zaciągniętych wobec Węgrów.

Gdyby bowiem zniesiono zupełnie zakaz przywozu pszenicy, żądaniom Węgrów stałoby się zupełnie zadość, a mimoto, wobec wysokich cen tych pszenicy, nie mogliby liczyć na eksport pszenicy do Polski.

Z powyższych słów wynika, że wskazaniem było by, aby czynniki rządowe przyznały Związkom Młynarskim kontyngent na przywóz do Polski pszenicy amerykańskiej w wysokości 15.000 — 20.000 tonn na miesiące: marzec, kwiecień i maj r. b., lub

Zezwoliły aby w ramach przyznanego kontyngentu dla pszenicy węgierskiej udzielane były zezwo-

lenia, uprawniające też do importu pszenicy amerykańskiej.

Ustalenie nowego kontyngentu dla pszenicy amerykańskiej nie powinno wyrzucić ujemnego wpływu na bilans handlowy, gdyż zamiast drogiej pszenicy węgierskiej, otrzymamy tańszą i lepszą pszenicę amerykańską.

Czy projektowana budowa młyna miejskiego w Wilnie nie będzie marnotrawieniem grosza publicznego?

Na zasadzie otrzymanych licznych informacji ze sfer młynarskich z Wileńszczyzny, możemy stwierdzić istnienie daleko już posuniętego projektu budowy młyna miejskiego w Wilnie. Miasto Wilno postawiło sobie za cel posiadać własny młyn by móc zaopatrywać konsumentów w dobrą i taną mąkę. Czy zamierzenia magistratu Wileńskiego w tej dziedzinie są oparte na zdrowych podstawach potrzeby gospodarczej? Mamy przeświadczenie, że sam projekt budowy młyna nie został należycie rozpatrzone i opracowany, a więc jako taki winien ulec rewizji.

W Wilnie istnieją w chwili obecnej 4 większe młyny z ogólną zdolnością produkcyjną około 100 ton dziennie, które przerabiają tylko około 55 ton, oraz 20 młynków drobnych.

Produkcyjność samych nawet tylko 4 dużych młynów przekracza znacznie zapotrzebowanie ludności m. Wilna na mąkę. Faktycznie zaś ani jeden ze wskazanych wyżej młynów w ciągu ostatnich trzech lat nie pracuje stale, młyny są nieczynne całymi tygodniami, a w zwykłym czasie urodukcyjność ich sięga zaledwie 60% ich norm, to jednak na rynku widzi się stale nadmiar mąki.

Okoliczność ta wytwarza tak ostrą konkurencję na rynku mącznym, iż młyny zmuszone są wciąż obniżać ceny na mąkę, a jednocześnie, chcąc znaleźć nabywców, podnosić gatunek takowej, a wskutek tego zarobek młynarzy spadł poniżej minimum, koniecznego dla wynagrodzenia właściciela za jego pracę i na amortyzację kapitału, nie mówiąc już o podatkach skarbowych i komunalnych.

Podobny stały kryzys istnieje nietylko w Wilnie, ale w całej Rzeczypospolitej, bowiem w ostatnich

latach urządzono na prowincji dużo młynów, których egzystencja nie jest spowodowana koniecznością gospodarczą.

Dzięki temu wszędzie wogóle, a w Wilnie w szczególności ludność otrzymuje mąkę po cenie minimalnej.

Urządzenie przeto przez samorząd miejski w Wilnie nowego młyna nie mogłoby obniżyć ceny przemiatu, a jedynie zniszczyłoby jeszcze jedną gałąź przemysłu wileńskiego. Przy tych warunkach młyn miejski przynosiłby ogromny deficyt, bowiem koszty administracji i mała sprężystość takowej przy tak skomplikowanym przedsiębiorstwie nie pozwoli osiągnąć nawet minimalnych zysków, które ma prywatny właściciel. Jeżeli dodamy tutaj absolutną niemożliwość ścisłej kontroli we młynie, przepłacanie częstokroć za surowiec i t. p. — możemy z całą pewnością twierdzić, iż od tego przedsiębiorstwa Magistrat będzie miał tylko straty, bez żadnej korzyści dla ludności.

Zdaniem naszym młyn miejski nie będzie w stanie dać mąkę taniej od młynów prywatnych i jakaby zwolennicy budowy młyna przedstawiali kalkulację — zawsze będzie ona niezyciową i nierealną.

Z drugiej zaś strony uważamy, że w chwili obecnej, kiedy Wilno potrzebuje gwałtownie całego szeregu inwestycji pierwszej potrzeby, jest niedopuszczalnym i niecelowym tracić środki miejskie, które ludność z takim trudem wpłaca do kasy Miejskiej, na budowę młyna miejskiego, który ludności żadnej korzyści nie przyniesie, a Magistratowi dla jedynie straty i deficyt.

Poradnik Rolniczo-Gospodarczy

ZWALCZANIE RAKA ZIEMNIACZANEGO.

Wobec pojawienia się w granicach województwa kieleckiego ogniska zarazy raka ziemniaczanego, staje się bardzo aktualnym rozporządzenie Ministra Rolnictwa o zwalczaniu raka ziemniaczanego, jakie się ukazało w Nr. 18 „Dziennika Ustaw” (poz. 162).

Rozporządzenie to, usanawiając obowiązek zwalczania raka ziemniaczanego, poleca zgłaszać zarządowi właściwej gminy, każdy wypadek wystąpienia objawów, wzbudzających podejrzenie tej zarazy. Zgłoszenie to winno nastąpić na obszarze województwa: krakowskiego, lwowskiego, poznańskiego, pomorskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego przed upływem 24 godzin, na pozostałym obszarze Państwa — przed upływem 48 godzin od chwili dostrze-

żenia tych objawów. Ziemniaków zarażonych rakiem ziemniaczanym nie wolno używać do sadzenia, na pokarm zaś i paszę wolno je używać jedynie po ugotowaniu lub odparowaniu. Wszelkie odpadki takich ziemniaków, pozostałe na gruncie zarażonym, winny być spalone, lub zakopane na głębokości przynajmniej 0,75 m.

Z obszaru, obejmującego wszystkie grunty w promieniu 20 klm. od gospodarstwa zarażonego, nie wolno wywozić ziemniaków, ich odpadków, ziemi i nawozów naturalnych.

Na gruntach zarażonych nie wolno uprawiać ziemniaków, ani innych roślin okopowych. O każdym wypadku wystąpienia i wygaśnięcia raka ziemniaczanego podaje do wiadomości publicznej właściwy starosta.

W celu wykonywania nadzoru nad stanem zdrowotności ziemniaków, powołana władza oraz przedstawiciele zakładów ochrony roślin mają prawo: wstępu na grunty oraz do wszelkich pomieszczeń i miejsc przechowania ziemniaków; bezpłatnego brania próbek w ilości nie przekraczającej 1 kg.; kontroli wszelkich prac, związanych z oczyszczeniem ziemniaków, gruntów i pomieszczeń, a także prac, związanych z przerobem ziemniaków.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na terenie całego Państwa z wyjątkiem województwa śląskiego.

PORADNIK NA MIESIĄC KWIECIEŃ.

Rolniczo - gospodarski. Kończyć siewy zbóż jarych i inne, które przypadały na marzec. Doprawiać pola pod okopowe, nawoząc je obornikiem, nawozami potasowymi oraz azotniakiem. Oziminy bronować, a szczególnie pszenicę bronować silnie, podsypując je, szczególnie gdy są słabe, w dni słoneczne, gdy rośliny są suche pogłównie azotniakiem, lub sa-

letrą amonową. Ognicę niszczyć, posypując pola w dni wilgotne mielonym kaimitem, lub azotniakiem, wcześniej, póki ma parę listków. Sadzić ziemniaki i siać buraki. Siać len i mak. Bydło wypędzać na pastwisko, dokarmiając je jednak dobrze w oborze. Stajnie i obory bielić i dezynfekować starannie. Niszczyć broną lub wałem tworzącą się na polach skorupę i wschodzące chwasty.

Sad, ogród, pasieka. Kończyć szczepienie i sadzenie drzewek. Drzewka świeżo posadzone podlewać rozcieńczoną gnojówką. Kończyć przeszczepianie i nawożenie drzew starszych. Pilnie walczyć ze szkodnikami w sadzie. Przygotowywać grządki pod kapustę, obficie je nawoząc obornikiem i nawozami potasowymi i fosforowymi superfosfat). Wsadzać potasowymi i fosforowymi (superfosfat). Wysadzać strzec od pchełek, i regularnie rozsadę podlewając: siać mak, kukurydzę, pory i t. p.

Pnie przeglądać, omiatać, słabe lub bez matek łączyć chronić przed napadem. Podkarmiać silnie żyłą (1 kg. cukru na 1 l. wody), stawiać podłła.

Pytania i odpowiedzi

Pytanie. Nr. 9. Proszę o wyjaśnienie, czy możliwym jest zupełne oczyszczenie zboża ze sporyszu, jakie należałoby użyć do tego maszyny i jakie zarządzenia są obowiązujące pod tym względem młynarzy. Czy słabe zanieczyszczenie sporyszem mąki, m bez podania procentowości, może podlegać karze z art. 211 kod. karn.

Pytanie powższe pozwalam sobie postawić z tej racji, że Urząd Starostwa zażądał odemnie uregulowania należności za analizę mojej mąki, dokonanej przez Państwowy Zakład bad. żywn. i przedm. użytku na wniosek Starostwa. Analiza wykazała wprawdzie pewną domieszkę sporyszu lecz nie wykazała procentowości zanieczyszczenia Uważam zarządzenie Starostwa za niezgodne z przepisami, gdyż z chwilą gdy Państw. Zakł. bad. żywn. nie ujawnił szkodliwości mąki na zdrowie ze względu na procentowe zanieczyszczenie mąki sporyszem koszt analizy nie może obciążać młyn, lecz Starostwo. Obawiam się, że gdy raz zapłaci się tego rodzaju analizę, fakt ten stworzyć może precedens dla Starostwa do ściągania z młynów wszelkich należności z tytułu dokonywanych ekspertyz, analiz i t. p. byłoby jeszcze jednym obciążeniem kieszeni młynarzy i tak już przeciążonej różnymi podatkami i świadczeniami.

Odpowiedź. Zupełne oczyszczenie ziarna ze sporyszu jest możliwe dopiero przy zastosowaniu bardzo precyzyjnie działających maszyn czyszczących, sortujących i wybierających. Urządzenie jednak takiej specjalnie skonstruowanej czyszczalni jest połączone z tak dużym nakładem pieniędzy, że ani właścianie, ani młynarze drobniejsi nie są w stanie maszyn takich nabyć. Cena kompletu maszyn wynosi około 6 — 8 tysięcy złotych, zależnie od wielkości i rozmiaru.

Normalnie młynarze czyszczą zboże na tryje-rach i sortownikach, nie zawsze z należyty skutkiem. A trzeba mieć na uwadze, że sporysz zawiera truciznę zwaną argotina, afacylina i kołuntyna. Zawartość trucizny bywa rozmaita zależnie od wilgotności i pory roku. Doświadczenia stwierdziły, że spo-

rysz w stanie świeżym jest silniej trującym, aniżeli po odłożeniu.

Dzięki starannej uprawie, sporysz został przed wojną w środkowej i północnej Europie prawie wytępiony, spożycie chleba zawierającego sporysz powoduje ciężkie objawy choroby zwanej rojnicą lub zatrucie naczyń krwionośnych. Znany uczony T. Hanausek, który badał młyny wiejskie twierdzi, że obecność sporyszu w życie przeznaczonym do mielenia, niestety, jest zjawiskiem tak powszechnem, że należy zwracać baczną uwagę zarówno rolnikom jakoteż i młynarzom na konieczność dokładnego czyszczenia zboża.

Zdania o szkodliwości sporyszu w mące są podzielone R. Kobert sądzi, że zawartość sporyszu w mące ponad 0,1% tolerowaną być nie powinna. Lehman natomiast uważa, że zawartość 0,2% sporyszu w mące jest już dla zdrowia szkodliwa, przeciwnie Hanausek utrzymuje, że dopiero domieszka 0,3% staje się szkodliwa (0,1 — 0,2 — 0,3% — znaczy 10 gramów — 20 i 30 gramów na 100 kg. mąki**).

Zwalczanie sporyszu powinno być dokonywane na polu i spichrzu. Na polu należy sprzęt zboża dokonać przed osypaniem się przetrwałników zaś w spichrzu stosować odpowiednio maszyny wyrabiane w Niemczech przez firmę F. H. Szulc w Hamburgu. W Polsce maszyn tego rodzaju i typu nie wyrabiają dotychczas. Wyrzucanie sporyszu na pole lub nawóz jest niewłaściwie, bowiem wcale nie przyczynia się do tępienia go. Różki sporyszu są poszukiwane jako medykament do aptek.

O ile analiza mąki nie wykazała procentowości zanieczyszczenia sporyszem to trudno nazwać pracę taką analizą szczegółową, przypuszczamy, że zanieczyszczenie było tak minimalne, że w żaden sposób nie mogło zaszkodzić spożywcowi. Naturalnie koszt analizy winna pokryć ta strona z inicjatywy której została przeprowadzona.

*) Nasze władze wojskowe przy odbiorze mąki uważają, że mąka zawierająca więcej niż 0,1% sporyszu jest nie zdatna do użytku.

Rynek zbożowy.

	16/III	24/III	31/III	U W A G I
Warszawa				
pszenica	51.50—53.50	58.00—60.00	58.50—60.50	Cena franco stacja Warszawa
żyto	40.50—42.50	45.00—46.00	45.50—46.50	" " " "
mąka żytnia „0000“ 65%	58.00—58.50	63.00—64.50	65.00—68.50	" " " "
mąka pszenna 4/0A	84.00—87.00	87.00—90.00	93.00—94.00	" " " "
otręby żytnie detal	25.50—26.00	32.00—33.00	30.00—32.50	" " " "
otręby pszenne	27.00—27.50	32.50—33.50	31.00—32.50	" " " "
jęczmień (browarny)	41.00—42.50	46.00—47.00	47.00—48.00	" " " "
owies	37.00—38.50	44.00—45.00	45.00—46.50	" " " "
Poznań				
pszenica	48.00—50.00	55.50—59.50	56.50—59.00	Cena franco stacja załadowania
żyto	40.00—42.50	42.50—47.00	44.00—48.50	" " " "
jęczmień (browarny)	39.00—40.50	40.00—42.00	40.50—43.50	" " " "
owies	35.00—38.00	36.50—41.50	36.00—40.00	" " " "
mąka żytnia 70%	56.00—57.00	60.00	60.75	" " " "
mąka pszenna	74.50—77.00	85.50—87.50	87.50—90.50	" " " "
otręby żytnie	27.50—28.00	27.75—29.75	28.00—30.50	" " " "
otręby pszenne	27.50—28.50	30.00	30.50	" " " "
Kraków				
pszenica	56.50—58.50	57.50—61.00	59.50—61.50	Cena franko Kraków
żyto	42.00—43.50	42.00—44.50	44.00—46.50	" " " "
owies	38.00—40.00	42.50—45.50	45.00—46.00	" " " "
jęczmień	37.50—38.50	39.50—42.50	40.50—44.50	" " " "
mąka pszenna 50%	86.50—88.50	88.00—90.00	90.50—96.50	" " " "
mąka żytnia 65%	58.00—59.00	65.00	65.00—72.00	" " " "
otręby żytnie	26.50—27.50	30.00	30.50—31.50	" " " "

Ceny podane za 100 klg.

SP. AKC.

Rok zał. 1858

K. RUDZKI i SKA

WARSZAWA

ul. Fabryczna Nr. 3

TURBINY WODNE
FRANCIS'ADo wszelkich spadków i do-
wolnej ilości wody; dla
młynów, elektrowni i t. p.
zakładów przemysłowych

KONSTRUKCJA PROSTA i TRWAŁA

WYKONANIE SOLIDNE

MONTAŻ ŁATWY

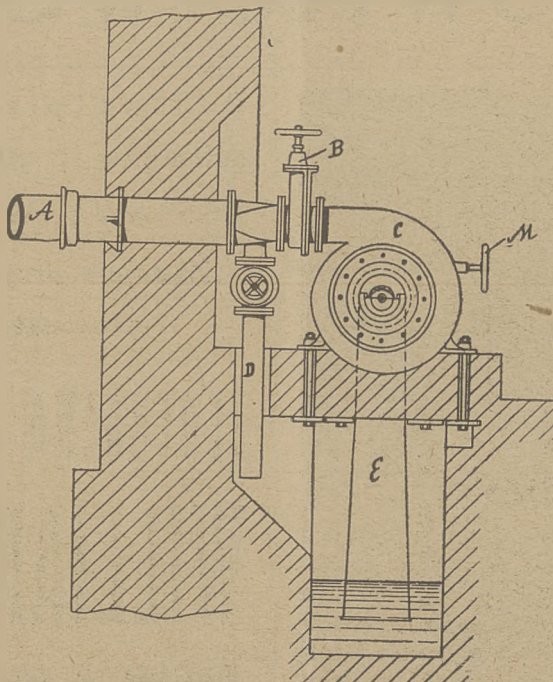
Z ręczną i automatyczną
regulacją.

GWARANTOWANA

WYSOKA WYDAJNOŚĆ

Projekty i kosztorysy na
żądanie bezpłatnie.

BUDOWA MOSTÓW

łącznie z robotami kesono-
wemi. (Największa wytwór-
nia mostów w Rzeczyspo-
spolitej).

Kompletne
URZĄDZENIA WODOCIĄGOWE
oraz
PRZECIWOŻAROWE
z tryskaczami systemu
LINSERA
ODLEWY STALOWE
koła i inne części
wagonowe
KOWADŁA STALOWE
marki „Herkules“.
D Ź W I G I
różnych systemów
KRANY MOSTOWE
obrotowe i t. p.
URZĄDZENIA KOLEJOWE
Sawnice, przesuwacze,
zwrotnice, obrotnice i t. p.
Frezowanie trybów
czołowych.

DŁUGOTERMINOWE WARUNKI KREDYTOWE

ZAKŁADY BUDOWY MŁYNÓW, WYTWÓRNIE MASZYN I ODLEWNIE

„LECHJA” Sp. Akc.

dawniej KUJAWSKI, MILEWSKI i S-ka

Adres Zarządu: Lublin, ul. Foksal Nr. 25, tel. 47 — Adres teleg.: LECHJA — Lublin.

Adres Oddziału: ŻYWIEC, ul. Krakowska Nr. 21. Telefon Nr. 81.

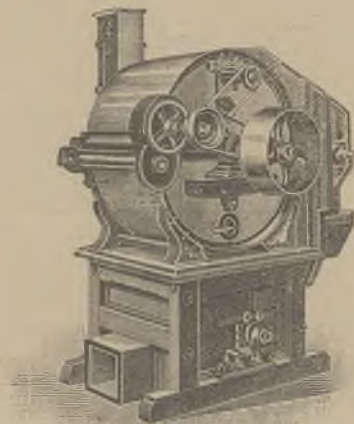
NAJLEPSZE W ŚWIECIE PATENTOWANE AUTOMATYCZNE CEPOWE PERLAKI

„L E C H J A”

Mocna Konstrukcja,
cały żelazny,

W czasie pracy
nie kurzy.

Powierzchnia cierna
z doborowych mater-
jałów o wieloletniej
trwałości.

Prosta i niepsująca się
regulacją.

Silna aspiracja
nie dopuszcza grzania
się produktu.

Zamiana płaszcza cier-
nego prosta i łatwa.

Budowa i Przebudowa Młynów Zbożowych. Wszelkie Maszyny Młyńskie. Motory Ropowe i na Gaz ssany. Turbiny Wodne. Ryflowanie Walców.

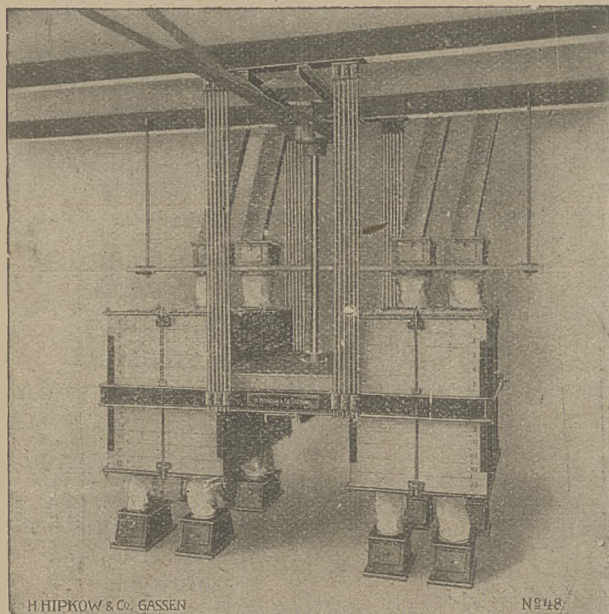
Biurowo sprzedaży i skład fabryczny w Wilnie, ul. Ostrobramska Nr. 29, tel. 13-10.

PRZEDSTAWICIELSTWA:

POZNAŃ: firma „F. Suchanek i S-ka”, Plac Wolności 8/9.

LWÓW: firma „Steyer-Pezet”, Akademicka 23 I p.

ZAKŁADY BUDOWY MŁYNÓW i FABRYKA MASZYN MŁYŃSKICH H. HIPKOW et Co w GASSEN

H. HIPKOW & Co. GASSEN

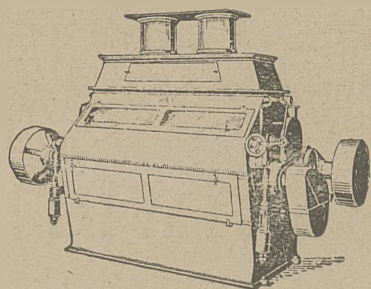
Nº 48

Budowa i przebudowa młynów,
spichrzów i elewatorów zbożowych.
DOSTAWA WSZELKICH MASZYN
Żądajcie przysłania kosztorysów,
prospektów i referencji.

JENERALNA REPREZENTACJA
WILLIAM KOESCHE

WARSZAWA, ul. KOSZYKOWA 53. TEL. 149-25

TELEFON 40-77

BUDOWA TURBIN WODNYCH

TELEFON 40-77

„WODOTURBINY“
C. BERNHARD I S-ka
ŁÓDŹ, ul. ZAKĄTNA Nr. 62

SPECJALNOŚĆ:

BUDOWA TURBIN I RYFLOWANIE WALCY

BUDOWA MŁYNÓW POSTAWY WALCOWE

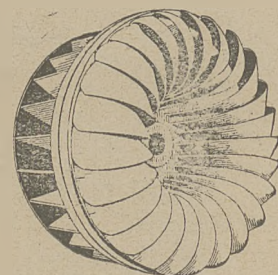
WSZELKIE MASZYNY DO CZYSZCZENIA ZBOŻA

ZAKŁADANIE TRANSMISYJ. Reperacja maszyn parowych, młyńskich i wszelkich syst. motorów jak i rozborowywanie cylindrów na młejscu.
FREZOWANIE KÓŁ ZĘBATYCH. SPRZEDAŻ GAZY SZWAJCARSKIEJ I WSZELKICH NARZĘDZI DO KUCIA KAMIENI.

TELEFON 40-77

CENY PRZYSTĘPNE

TELEFON 40-77

RUSZTY DO PALENISK

STAŁYCH I RUCHOMYCH

POLECA

Tow. Akc. „WIEPOFANA“

POZNAŃ, DĄBROWSKIEGO 81. TEL. 61-56

KWITARJUSZE

do kontroli przemiału gospodarczego są do nabycia
w ZWIĄZKU MŁYNARZY POLSKICH

Jaki zakład budowy młynów

dostarczy maszyny do wyrobu obłuskanej gryki
Łaskawe oferty prosimy nadsyłać do administracji
„Młynarza Polskiego“
pod H. G. 16036

Większy młyn handlowy w Małopolsce (3½ wagonu pszenicy, 1 wagon żyta) urządzony według najnowszych wymogów techniki **poszukuje**

Nadmłynarza

Reflektuje się na siłę pierwszorzędą. Zgłoszenia i odpisy świadectw do Administracji „Młynarza Polskiego“ pod „**Pierwszorzędna Siła**“

Majster młynarski

Lat 27 z wykształceniem fachowo-technicznym, poszukuje odpowiedniej posady od 1 maja lub później.
Łaskawe zgłoszenia proszę adresować do Związku Młynarzy Polskich pod „MAJSTER“.

MASZYNY MŁYŃSKIE I LOKOMOBILE

Walce Ganza podw. 1000/300, Łęgiewskiego pojedyncze 800/300 planzichter Amme, Giesecke 4 działowy, filter do mąki z aspiracją, 2 pary kamieni francuskich, szmerglówka A. G., 14 elewatorów w z gurtami. 2 tryjery lokomobila Lanza 75 HP na kołach i fundamencie z przedłużonem paleniskiem, dynamo A. E. G. 6 kw. pompy etc. z powodu likwidacji młyna do sprzedania.

Wiadomość:

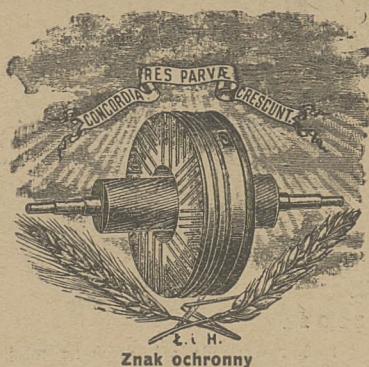
JÓZEF TOMCZAK

Warszawa, Mokotowska 51. Tel. 22-50

Który z Panów Młynarzy, posiadający większy, nowocześnie urządzony młyn, zechce przyjąć

ucznia na dalszą praktykę.

Pracowałem już 2½ roku w mniejszym wodnym młynie. Jestem pracowity, zdolny i uczciwy. Łaskawe oferty z warunkami proszę skierować do Andrzeja Stanisławskiego młyn Olkówek, poczta Morzeszczyn (Pomorze).

Ekzystuje od 1900 roku.

Za postępową fabrykację maszyn młyńskich

ZŁOTY MEDAL CZĘSTOCHOWA 1909 r.

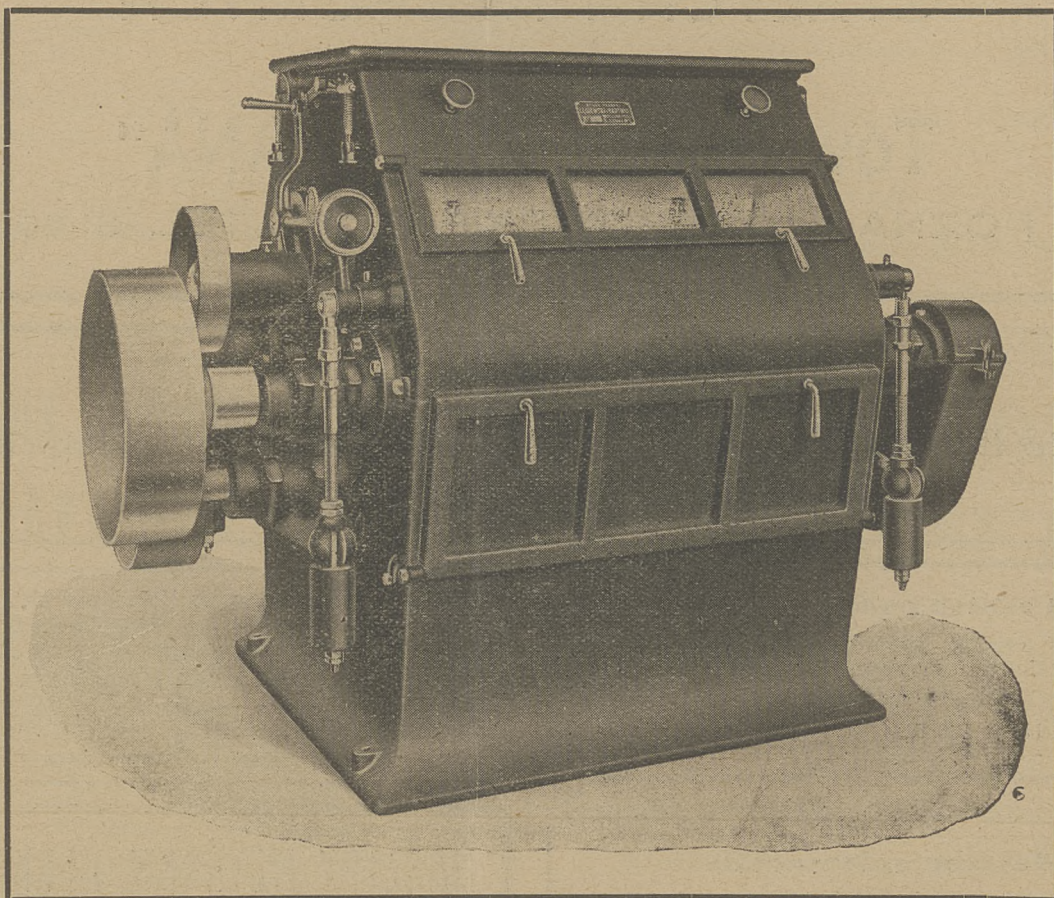
Fabryka Maszyn i Kamieni Młyńskich
ŁĘGIEWSKI i HARTWIG

Warszawa-Praga, ul. Szeroka 11 (dom własny)

Telefony: 16-08 i 38-34.

POSTAWY WALCOWE
POJEDYŃCZE i PODWÓJNE
O WAŁKACH SKOŚNIE LEŻĄCYCH
NAJNOWSZEJ KONSTRUKCJI

PYTLE PŁASKIE (Planzychtry) wolnowiszące, samokrężne
Z POPEDEM GÓRNYM PRZEZ WAŁEK.

WIALNIE do młynów i silosów, Eureka, maszyny szmer-
glowe i szczotkowe, Perlaki wszelkich systemów.

WSZELKIE MASZINY WYMAGANE DO MŁYNÓW
KOSZTORYSY i CENNIKI NA ŻĄDANIE BEZPŁATNIE
DOGODNE CENY i WARUNKI
LICZNE REFERENCJE ODBIORCÓW.